

PAUza

Akademicka

Tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności
pauza.krakow.pl

ISSN 1689-488X

Rok XII

Nr 488-489

Kraków, 14-21 listopada 2019
pau.krakow.pl

30 lat

16 listopada 1989 roku, 34 dni po powołaniu rządu Tadeusza Mazowieckiego, odbyło się w Warszawie historyczne Walne Zgromadzenie członków Polskiej Akademii Umiejętności, które wznowiło działalność Akademii, wybrało nowe władze oraz nowych członków.

Było to ukoronowanie wieloletnich wysiłków wybitnych przedstawicieli polskiej nauki, którzy podejmowali próby uruchomienia PAU, gdy tylko pojawiała się nadzieja na osłabienie autorytarnej władzy w 1956 i 1980 roku. I chociaż te próby nie mogły zakończyć się sukcesem w systemie politycznym, który nie dopuszczał istnienia instytucji niezależnych od władzy, to jednak miały one wielkie znaczenie. Dowodziły bowiem, że PAU – chociaż czasowo niezdolna do działania – jest stale żywa i zachowuje ciągłość swojego istnienia. Dzięki temu w momencie upadku rządów komunistycznych atmosfera była gotowa do kolejnej, tym razem udanej, próby. Już 19 września, a więc w tydzień po zatwierdzeniu przez Sejm nowego, niekomunistycznego rządu, odbyło się pierwsze posiedzenie Komisji powołanej przez Oddział Krakowski PAN, która opowiedziała się jednomyślnie za wznowieniem działalności PAU, co otwarło drogę do dalszych działań. W miesiąc potem PAU rozpoczęła pracę.

W dzisiejszym numerze, pamiętając, że scripta manent, ze zruszeniem publikujemy wybór dokumentów, które najlepiej obrazują atmosferę i entuzjazm, z jakim przystępowano do odbudowy niszczonej przez 37 lat instytucji, symbolizującej niezależność polskiej nauki.

Okolicznościowe refleksje przysłali nam prezesi Polskiej Akademii Nauk i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego oraz wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego.

Zamieszczamy też kilka wspomnień z tego okresu oraz refleksji na temat znaczenia Polskiej Akademii Umiejętności dla polskiej nauki i polskiej kultury.

Niestety, nie ma już wśród nas znakomitej większości uczestników tych historycznych zdarzeń. Pozostaje nam tylko utrwalać pamięć o ich mądrości i wytrwałości w dążeniu do odbudowy wielkiej tradycji, która okazuje się żywa pomimo licznych zawirowań, jakich nie szczędziła i nie szczędzi nam historia.

Redakcja

Kraków

Partnerem czasopisma jest Miasto Kraków